

Prvi venec.

(Spomladnja slika).

Kuku, kuku! pomladnji klic! Kako spreletajo človeka čudno-sladki občutki. Čez dole in gore hodi svatovsko oblečena žena, mlada in krasna, ter trosi po zemlji cvet ob cvetu. Vse živi, vse se giblje.

Hudournik drvi s svojo obilno, sneženo vodo v dol ter priliva nežnemu cvetju. Izpod tenke plasti snega, ki se je še tu in tam trdovratno protivil mogočnim solčnim žarkom, silijo bilke, gleda bujno-zelena trava v lep pomladnji dan.

In koliko kalí je še skritih pod to cvetno zemljo, ki jih sicer ni videti, pa hranijo vendar v sebi celo življenje! To vam je gibanja, dela, snovanja, pretvarjanja! Velikanska delavnica je to, v kateri se vrši vse po stalnih zakonih večnega Stvarnika.

Glej bele zvončke na travniku in noríce! Kako ti pozvanjajo slaveč zorno pomlad. Rmene zlatice, drobne marjetice, krasne deteljice, one bele cvetice, ki tako lepo gledajo z velikim očesom po živi trati, volovska očesa imenovane, glej jih, zdi se ti, kakor da čevrljajo med seboj prijetno, veselo v tebi nerazumljivem jeziku. Hitimo, trgajmo, vijmo vence, saj smo mladí, veseli! Toda nikar preveč, raje naj rasto ter razveseljujejo tudi druge, ki bodo prišli mimo!

Kako to šumi po cvetju! Prvi méd nabirajo po njen bučele. Opazujmo to življenje!

V nežen cvet rije mal hrošč ter se koplje v zlatem cvetnem prahu in jasnih solčnih pramenih, ki se leskečejo po pestrem cvetju, brezskrbna kobilica skače veselo od bilke do bilke ter se veseli novega življenja, od cveta do cveta letajo krasnobojni metulji in 'za njimi se podé veliki in majhni otroci.

Tam iz luknjice je prilezel črni muren. Tudi njega je gnalo na svet izpod zemlje, da se solnči tu gori in vživa krasno stvarjenje. In oni mračnjak — žametni krt — vidite tistole krtino?! Premika se zemlja! — Prst se usipa na stran! Sedaj! — glejte ga črnuha — na svetlem je! Kako hiti sedaj, kako je uren, kako se mu mudi nazaj v podzemeljske rove! Ti radovednež ti, si li tudi ti, ki ne ljubiš svita, hotel gledati krasno pomlad?! O, le oglej si Božji svet, saj ni tu nobenega sovražnika tvojega, samo prijatelji tvoji smo! Nihče te ne čaka z motiko ali lopato! Le oglej si ta svet in nesi poročilo o njegovi krasoti svojim vrlim sodrugom pod zemljo!

Kako čudno opojno dehti iz bližnjega gozda! Kako sušti v vrhovih dreves! Vsak šepet šepeče v slavo Stvarniku, v slavo pomladi.

Temna zelen se je zlila čez vso naravo. Kakor morje v lahnem vetriču veje in se ziblje tisočero listov in cvetov na praznično okinčanem drevju. Kako življenje!

Veselo se razlega ptičji spev; kako to gre do srca! Ti glasi dajejo naravnemu obrazu tisti neizrečni mik, ki se srcu tako prilaga, bodisi vese-

lemu ali žalostnemu. Božji dih veje po vzdušju. O tudi v naša srca se ulega mir, sladki mir in s tem življenjem postajamo živeji mi sami ...

„Čiv, čiv, fiču, fiču, čiv, čiv, čiv, fiču, ček!“ se razlega iz nevtrudljivega grla po odbegli zimi zopet veselega ščinkovca, ki znaša gnezdo, to mehko postelj za nežne mladiče. Kako umetno, kako lično! In ko se v njem zgodé mladiči, tedaj pa bode oživel gozd še bolj. To bode petja, to bode življenja, veselja!

Vidite onile brinov grm na prisojnem bregu? Nedolžno se igrajo poleg njega mladi zajčki, a ob njih stoji skrbna varhinja — stara zajka na straži. Le pogledjte jo, kako se skrbno ozira okoli, da li ne preti kaka nevarnost. Glejte, klofutnila je mladega zajčka, ki se je vedel poredno, nesposobno. Dobra mati!

A tam pod grmom, skritem v zatišju, pobožno in ponižno dviga glavico dišeča vijolica. Kako to diši! O, pomlad, krasna si in večno lepa, kot je od vekov lep mogočni Stvarnik tvoj.

A ko te tako gledam, zorna pomlad, me nakrat napade duh otožnosti. Temni zastori padajo raz moje mladostne slike in vrt lepih a tudi žalnih spominov mi vstaja v duši.

Tam gori ob robu gozda sem letal kedaj za našo Dimo. Ljubil sem jo in kaj bi je ne bil, saj me je tako rada ubogala na paši. Kar sama se je vračala, jaz pa sem sedel poleg sestre na travniku in govorila sva mnogo in radovala se, kakor se more človek radovati le v detinskih letih.

„Kako prijetno bi bilo tako med cvetjem počivati in umreti!“ rekla mi je sestra nekoč, ter mi stresla poln predpasnik prvega cvetja v naročje. Čudno sem jo pogledal, a odgovoril nisem ničesar.

In zopet drugokrat: „O, da še živé najina mati! Kako bi jih oveselila s prvim cvetjem, katero so prav tako ljubili, kakor je ljubim jaz. Nabrala bi ga veliko, veliko; nič bi se mi ne smililo, da je trgam, saj bi bilo za mater, in vsula bi jim ga pred noge. Poljubili bi me v čelo in bili bi srečni in veseli!“

Ob tem se je obema tako v živo obudil spomin na ljubo mater; obema so se nakrat udrle solze po licu in molčala sva oba, potem se nekoliko utolažila, a jokala sva zopet ...

Dima se je pasla okolu naju, pa kmalu se pripasla blizu, zasopihala je ter položila svojo težko glavo meni na ramo in me nekam sočutno gledala, kot bi hotela reči: „Kaj žalujeta, ko je svet vesel in tako lep!“

Otresel sem se žalosti, utolažil sestro, pa sva zapela, da je mogočen odmev letel po gozdu.

„Čuješ li kukavico? Ku-ku! Jedenkrat, dvakrat, desetkrat je zakukala. Dolgo bodeva živela!“ vskliknila je ter se detinsko veselila.

Utrgala je potem marjetico, pa trgala od nje listič za lističem govoreč: Nebesa, vice, pekel. Nebesa — vice, nebesa. O, k mami v nebesa prideva“, veselila se je!

Blažena leta otročja! A žal, da je tako hitro minila ta rajska doba detinske sreče.

Prišla je zima in prišla je pomlad. Sestra je ležala med prvim cvetjem, katerega sem ji nabral jaz s krvavečim srcem — bila je mrtva, oh zares mrtva!

Prvi venec sem ji spletel takrat iz prvih pomladanskih cvetk, pa sem ji ga položil okolu glave. Kakor mramornat kip rajskega angelja se mi je zdela, ko je ležala v beli obleki na mrtvaškem odru.

Od takrat pa sem bil kmalu sam, sam na vsem Božjem svetu.

Zato sem otožen, ko gledam v pomladnji pestri cvet, saj se spominjam angeljsko dobre sestre in prvega svojega venca.

Ti pa, mladina, uživaj pomlad, saj je lepa kot ti, dokler ti je srce čisto, kot je čist pomladnji cvet.

Andr. Rapč.

Če storiš črtu dobro, ti povrne s peklom.

(Iz češčine.)

Gospa botra“, je rekla nekoč volkulja lisici, „ve lisice imate primeroma z nami volkuljami mnogo prijetneje življenje. Vi se poslužite svoje hitrosti in prekanjenosti ter se izognete pri ropanju vsem ljudskim nastavam. Mi volkovi živimo z močjo in nasilstvom, in če nas zasači pri našem delu človek, nas ubije s kijem ali ustrelji. Jaz sem itak že stara, a moji potomci bi se od tebe in tvoje prekanjenosti mnogo naučili. Skaži mi prijateljstvo in vzemi moje otroke k svojim v šolo! Vse volče pokolenje ti bo za to hvaležno, in prvi kos, katerega dobimo po prekanjenosti, od tebe naučeni, položimo v znak hvaležnosti k tvojim nogam.“

Lisica se je nasmejala in rekla: „Tako! Volk in hvaležnost! Če bi vas naučila svojih zvijač, tedaj bi mi, ker ste močnejši kakor jaz, pobrali najboljše kosove in končno požrli še mene. Zlobni volk ne more biti hvaležen.“

— c —

Prihod spomladi.

Spomlad priklila je na dan,
Vzbudila se je Vesna;
Zelena zopet je ravan,
In soba je pretesna.

Kako čarobno že žari
Nad nami se modrina!
Kako prijazno se smeji
Oživljena dolina!

Gorkejšje zopet solnčni soj
Na jasnem žgè oboku;
Otrók vesel igra se roj
Na trati pri potoku!

S cveticami se tla polné,
Drevesa zelenijo,
Nam kvišku dvigajo srce,
K vstajenju nas budio.

Stanko Ivanov.

